

Posudek na rigorózní práci Mgr. Václava Krále
Změna poměrů ve smlouvě o smlouvě budoucí

Autor se odvážně a fundovaně ponořil do zkoumání problematiky nikterak jednoduché, nikterak obsáhleji vědecky zpracované, nicméně vyvolávající v právní praxi řadu sporných otázek. Již samotný název rigorózní práce vyvolává pozornost a vede čtenáře k zamyšlení, zda má mít změna poměrů vliv na smlouvu vůbec a zvláště pak na smlouvu o smlouvě budoucí. Smlouva jako hlavní nástroj právního styku je výrazem souhlasné vůle alespoň dvou stran, které jejím uzavřením sledují své vlastní zájmy. Smlouva staví právní poměry stran najisto; proto soukromé právo klade značné nároky na její svobodné uzavření, její obsah, formu. Jednou uzavřená smlouva má pro strany sílu zákona. Uzavřít vyváženou a dobře fungující smlouvu je poměrně obtížné, zvláště v těch případech, kdy se uzavírají smlouvy s časově neomezeným plněním. Strany –i při největší obezřetnosti- nejsou s to předvídat, k jakým změnám poměrů může v průběhu plnění dojít. Pro tyto případy nastupuje zákonná úprava, která musí řešit otázku vázanosti smluvních stran při zásadní změně poměrů.

Autor poté co podal obecnou charakteristiku smlouvy o smlouvě budoucí a změně poměrů, vytyčuje základní zásady soukromého práva mezi které řadí na prvním místě zásadu autonomie vůle, zásadu rovnosti, zásadu *vigilantibus iura*, zásadu *pacta sunt servanda* a zásadu *rebus sic stantibus*.

S ohledem na zvolené téma lze polemizovat se zařazením zásady *pacta sunt servanda* až na předposlední místo, jde o zásadu, která by měla být podle mého názoru pojednána přednostně.

Rigorózní autor dále kvalifikovaně rozebírá ty právní instituty, které jsou podobné smlouvě o smlouvě budoucí. (srov. s. 28 an.); již předtím pojednal o předběžné smlouvě a o přípravné smlouvě. Správně upozorňuje na rozdíly mezi změnou poměrů od počáteční a následné nemožností plnění (s.32n). Výborně je zpracována partie o teoretických koncepcích a východisek vlivu změny poměrů na trvání závazků, a to jak z pohledu české právní vědy, tak i zahraničních přístupů.

V celé práci autor prokazuje rozsáhlé teoretické (i historické) znalosti, dobře jsou mu známy jak tuzemské tak i zahraniční úpravy smluvního práva jako celku a smlouvy o smlouvě budoucí zvláště.

Dualismem právní úpravy předběžné smlouvy v občanském a v obchodním zákoníku se podrobně zabývá na s. 67n; stranou jeho pozornosti nezůstává ani nová soukromoprávní úprava. Mezinárodní a evropské měřítko je předmětem jeho zájmu na s. 123n.; podrobně

rozebírá obdobnou úpravu ve Vídeňské úmluvě o smluvním právu, v UNIDROIT, v Principech evropského smluvního práva, v Evropském zákoníku smluvního práva, a ve Společném referenčním rámci.

Práci autor uzavírá hodnotným shrnujícím závěrem, ve kterém čtenáře seznamuje s výsledky svého bádání.

Posuzovaná rigorózní práce Mgr. Václava Krále prokazuje způsobilost a nadání autora zabývat se dílčí soukromoprávní otázkou, která má však výrazné přesahy do obecné části smluvního práva.

Rozsáhlý citační aparát svědčí o pečlivosti autora a jeho výborné znalosti širokého okruhu literatury jak tuzemské, tak i zahraniční.

Práce převyšuje obvyklý standard rigorózních prací, a proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 20.3.2013

Prof.JUDr. Jan Dvořák, CSc.